

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **2** CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya 8 rals, Cuba y Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

IDA Y VUELTA.

RAN republicans y parlant de la República guanyavan fama y prestigi.

¿No se 'n recordan? Lo cèl estava núvol y amenassador: dugas corrents oposadas, la del poble y la del trono, estavan á punt de xocar produhint un d' aquells llamps revolucionaris que calsinan un trono ó anonadan á una nació: era imminent la tempestat, temuda pèls uns, pèls altres desitjada. Si, era desitjada pèls qu' escoltavan la vèu y median ab las sèvas, las palpitations de aquells cors demócratas y republicans, que 'ns feyan presagiar l' establiment del govern del poble pèl mateix poble, lo dia que s' acabés l' imperi de las pandillas, de las camarillas, dels Pares Clarets y de las Sors Patrocinios.

Esclatá la tempestat: triunfá la justicia, y las alegres luminarias de la victoria iluminaren la primera apostassia.

Homes eminentes que tot ho devian al poble, renegavan de la República y proclamavan una nova monarquia, sobre la monarquia cayguda.

—Ja tornarán! deyan los més confiats. Y efectivament, tornaren.

¿Qui pot olvidar l' onze de febrer de 1873? Aquella corona cenyida al front de don Amadeo de Saboya anava fentse pesada per un home sol, dotat de bonas intencions; pero poch favorescut per la fortuna.

Lo partit republicá, partidari de una gran benevolencia per aquella situació tant perturbada, no pot ser responsable de las causas que produhiren l' abdicació del rey demócrata. La culpa es tota dels partits monárquics: los uns com los carlins alsavan partidas y 's tiravan á la montanya; los altres com los alfonsins feyan befa y escarni dels atributs d' aquella monarquia; y 'ls constitucionals y 'ls radicals, famélichs de poder, se destrossavan las entranyas al péu del trono.

Monárquichs que havian alsat un trono per pantalla de las sèvas ambicions, de las sèvas miserias!

Y quan don Amadeo deixava la corona, no era encare fora de Madrid, y aquells que l' havian dut, que l' havian coronat, que en nom d' ell governavan, en un moment, se declaravan novament republicans.

—¿No véuhen? deyan los confiats. Ja volen la República, ja han tornat.

¿Perqué recordar are las perturbacions que produhiren? ¿Perqué esmentar lo 23 de Abril? ¿Perqué tirarlos en cara aquell altunyament culpable dels homes sempre fiels á sas ideas y de las situacions verdadera y genuinament republicanas?

Las bayonetas del tres de Jener foren lo sufragi universal que 'ls torná al poder: en Sagasta 'ls féu la tra-

beta: caygueren, y donant tomballons, vingué la Restauració.

Y llavors ¿no se 'n recordan? eran més republicans que nosaltres. ¿Qué compon lo republicanisme nostre comparat ab lo sèu!

Nosaltres voliam refernos en l' opinió; explicarnos; disculparnos; anar á las Còrts, si podiam, per propagar las nostras ideas, reorganisar lo partit; donarli ideals práctichs, en una paraula, guanyar pas á pas lo cami perdut.

Ells, en cambi, no estavan per tantas camándulas: la sèva consigna era una sola, *la Revolució*.

Per aixó casi bè no 'ns atreviam á mirarlos cara á cara: ¡eran tant grans y nosaltres tant petits, eran tant valents y nosaltres tant cobarts... que ja casi estávam contents si 'ns perdonavan la vida!

¡Per últim l' han feta la *Revolució* tants cops anunciada!

L' han feta, tornantse 'n á la monarquia.

Ja hi son.

Y no se n' hi han anat un á un y dissimuladament com molts se figuravan, no; ho han fet ab tot l' aparato que requereix tant important argument.

S' han reunit, han presentat una proposició, l' han discutida, y l' han votada.

Y en correcta formació cap á ca 'n Serrano.

—General, aquí t'è un partit. Vosté mana y nosaltres obehim. Nosaltres volém la democracia, sense distinció de guisos: siga ab salsa republicana, siga ab salsa monárquica, lo mateix t'è, mentres lo tall hi siga. Després de tot hém considerat que la salsa monárquica are com are pot ferse més depressa y més facilment que l' altra, tenim los ingredients més á la mà y 'l fogó está encés. Are vosté procuri que 'l carbó no 's passi.

Y are veurém com los que en l' última legislatura 's despedian de las Còrts ab targeta republicana, al tornar-se á obrir aquestas, cantarán las excelencias de la Monarquia; y com los que no volian pendre possessió del càrrech de Diputat per no haver de jurar al rey, sollicitan l' honor de governar en nom de don Alfonso XII, ilustre fill de la reyna destronada.

—¿No 'n fassan cas que ja tornarán! diuhen are com avants, los confiats de sempre.

Y podria molt bèn ser. Los progressos de las administracions del carril s' han extés á la politica, y vá fentse de moda 'l viatjar prenent bitllet de *ida y vuelta*.

Comprenem nosaltres que aquestas anadas y vingudas al cap de vall matan la fé del poble, pero la nostra resta inalterable. Los homes viatjan; pero las ideas se quedan.

—Vaja, felis viatge, dihém nosaltres contemplant la sortida del tren. Pero, cuidado: aquells bultos que carregneu senyalats ab lo nom de *democracia*, no contenen lo que dihén. La democracia 's queda al anden ab nosaltres: los carrabiners de l' estació de la Monarquia, tenen órdres de no darli entrada. No hi fá res, pit y fora y endavant! Lo viatjar sempre es distret, sempre 's veuhen caras novas y costums novas, sempre 's

menja variat y 's disfruta en tots conceptes. Divertius, hi forsa, despatxéu... tots los negocis, y aprofitéu *la vuelta*.

P. K.

UN ARTISTA DESACREDITAT.

¿QUÉ content y satisfet está 'l senyor Navarro Rodrigo!

Acaba de dinar, encen un magnífich tabaco, y obrint una carteta que t'è sobre la taula, llegeix per ceatèssima vegada.

—«Estimat Carlos: Entre set y vuyt l' espero en lo mèu despaig per parlar d' un assumpto de molta trascendencia. Sobre tot no falti. Sèu sempre, SAGASTA.»

—¿Ah! exclama somrient l' enigmàtich polítich. ¡Lo qu' es tenir un grupet de diputats adictes! ¡Cóm me mima tothom! ¡Cóm me buscan! Los de la esquerra m' han dirigit una carretada d' invitacions; los de la dreta 'm colman d' obsequis... Estich com lo peix al aygua. Y hèn mirat no n' hi ha per méns: ab cinquanta sis diputats se pot fer molta cosa, y, ara com ara, tinch entre mans la sort del govern y la de la esquerra.

Y tot dihent aixó y agafant lo pardedús, lo senyor Navarro se llessa al carrer murmurant entre dents:

—¡Veyám qué 'm voldrá 'l senyor Práxedes!

Ja hi es: ja están *vis á vis* l' home del tupé y 'l tipo dels geroglífichs.

—Bravo, senyor Navarro: m' agrada per lo puntual. —No podia deixar de serho, atesa l' urgencia del sèu encàrrech.

—Donchs aném al grá. Estém á punt d' obrir las Còrts, la lutxa entre 'l govern y la esquerra *serrana* es inevitable, y convé prepararnos y parlar clar. ¿Ha decidit per fi deixar lo misteri que fá tant temps lo rodeja? ¿Vol acabar de dir si puch contar ab vosté ó no?

—Home, això es més peliagut de lo que sembla; y una resposta categórica es molt aventurada.

—¿Es dir que torna á las andadas? Vaja, home, no sigui aixis... ¿Vol ajudarme? Vosté val molt; lo sèu apoyo es casi decisiu, y no crech que haja olvidat los antichs llassos que 'ns uneixen.

—Don Práxedes, crech que acabarà per conquistar-me de veras... Y si l' apoyo ¿qué guanyaré?

—¡Aixis m' agrada! Las cosas en lo sèu verdader terreno. La resposta que l' hi puch donar es aquesta: los aconteixements ho han de fer tot; pero desde ara conti ab que no 's queixará de mi.

—Pues vosté conti desde ara ab que en los primers moments me tindrà resoltament al sèu costat. Després... veurém.

—¿Quants ne porta ab vosté?

—Cinquanta sis vots: cinquanta sis diputats adictes, dòcils, perfectament ensenyats, que no 'm farán quedar malament.

—Ingrat! ¿ja tornas a deixar-me?
—Paciencia, filla... Si per cas quan envidi...
—Quan envidis ja seré casada.